

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Handreiking voor een veilig ontwerp en het veilig bedrijven van kernreactoren (VOBK; februari 2023)

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?
  - Organisaties die een kernreactor willen bouwen;
  - De nucleaire sector;
  - Maatschappelijk organisaties die zich bezighouden met nucleaire veiligheid ;
  - Burgers.
- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?
  - Organisaties die een kernreactor willen bouwen;
  - De nucleaire sector;
  - Maatschappelijk organisaties die zich bezighouden met nucleaire veiligheid.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Handreikingen zijn documenten met informatie die de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) maakt voor anderen. Daarin beschrijft de ANVS hoe zij over een bepaald onderwerp of over een norm denkt. Het doel hiervan is voorspelbaarheid en transparantie. Met de Handreiking voor het Veilig Ontwerp en het veilig Bedrijven van Kernreactoren (vanaf nu: VOBK) geeft de ANVS openheid over hoe zij vergunningaanvragen voor kernreactoren beoordeelt. In het VOBK staat wat volgens de ANVS de stand is van de techniek en wetenschap van de nucleaire veiligheid voor het ontwerp en de bedrijfsvoering van kernreactoren (specifiek kernreactoren die licht water gebruiken als koelmiddel).

De inhoud van het VOBK is vooral nuttig voor organisaties die nieuwe kernreactoren willen bouwen. Maar de handreiking is voor organisaties die al een vergunning van de ANVS hebben ook handig, vooral voor de 10-jaarlijkse evaluatie. Tijdens die evaluatie kijken zij ook naar de laatste technische en wetenschappelijke ontwikkelingen, informatie die in het VOBK staat. Tot slot is het VOBK ook interessant voor mensen die in de omgeving wonen van een reactor, net als voor maatschappelijke organisaties die zich bezighouden met nucleaire veiligheid. Het VOBK geeft hen meer informatie over hoe de ANVS werkt.

Voor de eerste versie van het VOBK hield de ANVS in 2015 een brede internetconsultatie. De nucleaire industrie en milieuorganisaties hebben toen een reactie gegeven op de inhoud. Daarvoor had het Internationaal Atoomenergieagentschap (IAEA) het VOBK al beoordeeld in 2013. Volgens het IAEA sloot de inhoud aan bij een hoge veiligheidsstandaard.

1. Wat is het probleem?

Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

De techniek en wetenschap op het gebied van nucleaire veiligheid voor kernreactoren zijn steeds in ontwikkeling. Dat betekent dat het VOBK ook moet worden bijgewerkt. In het eerste VOBK van 2015 staat dat de ANVS dit elke 5 jaar wil doen. Of vaker, als dat nodig is.

In 2022 heeft de ANVS het VOBK beoordeeld en in 2023 opnieuw uitgegeven met kleine aanpassingen. De Handreiking VOBK 2023 bestaat uit een inleiding en een document met de Dutch Safety Requirements (DSR).

In 2024 gaat de ANVS opnieuw na of het VOBK nog verder moet worden herzien (of aangepast). De ANVS wil tevens door middel van de consultatie nagaan wat er speelt in de maatschappij en op welke punten betrokken partijen het VOBK zouden willen actualiseren of verduidelijken. De ANVS verzamelt deze reacties via [Internetconsultatie.nl](https://internetconsultatie.nl).

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

De ANVS is volop bezig met de voorbereiding op de mogelijke bouw van nieuwe kerncentrales in Nederland. De ANVS kijkt hierbij ook of zij de nucleaire veiligheid en stralingsbescherming kan beoordelen met de eisen aan de stand der techniek die nu beschreven zijn in het VOBK. De ANVS kijkt daarom nu of het VOBK moet worden bijgewerkt en of ideeën van betrokkenen ook zouden moeten leiden tot wijzigingen.

c) Wat is de omvang van het probleem?

Om het VOBK bij te werken is de ANVS vooral op zoek naar technische, inhoudelijke opmerkingen. De reden daarvoor is dat het VOBK vooral goed moet helpen bij de vergunningverlening voor kernreactoren. En bij de beoordeling van de nucleaire veiligheid die vergunninghouders doen als onderdeel van de 10-jaarlijkse evaluatie.

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Het VOBK is openbaar. Op dit moment wil de ANVS dit document herzien en hierbij ook uitkomsten van de consultatie meewegen.

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Ingangsdatum formulier: 1 oktober 2023

In het eerste VOBK van 2015 staat dat de ANVS het VOBK elke 5 jaar wil actualiseren. Of vaker, als dat nodig is. Het risico is anders dat het document verouderd raakt en niet meer aansluit bij de stand van de techniek en wetenschap voor het ontwerp en de bedrijfsvoering van kernreactoren. Omdat het VOBK een rol speelt bij de beoordeling door de ANVS van plannen voor de bouw van kernreactoren, kiest de ANVS ervoor om dit openbaar te maken.

2. Wat is het beoogde doel?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

De ANVS wil openheid geven over het proces om het VOBK te herzien. En zo vroeg mogelijk in dit proces technisch-inhoudelijke feedback verzamelen van betrokkenen. De volgende vragen staan daarbij centraal:

- Zijn er onderwerpen in het VOBK die niet gelijk zijn aan de stand van de techniek? Zo ja, welke?
- Zijn er punten waarop het VOBK beter kan aansluiten bij de manier waarop autoriteiten in andere landen vergunningaanvragen beoordelen? Zo ja, welke?
- Op welke punten kan de toepassing van de risicogerichte aanpak¹ worden verduidelijkt voor alternatieve reactoren. Zo ja, hoe?

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\) en brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

Kernenergie speelt een belangrijke rol in het energiebeleid van de regering. Kernenergie wordt alleen gebruikt als dat veilig is. De ANVS heeft als vergunningverlener en toezichthouder de taak om deze veiligheid te beoordelen en te bewaken. Dat doet zij wanneer zij een vergunningaanvraag voor de bouw van een kernreactor beoordeelt. En door toezicht tijdens de bouw en het bedrijf van de reactor.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

Niet van toepassing: het betreft hier een consultatie van een handreiking

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

Niet van toepassing.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

Niet van toepassing.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?
Niet van toepassing: het betreft hier een consultatie van een handreiking.
- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?
Niet van toepassing.

5. Wat is de voorkeursoptie?

Hulpvragen

- a) Wat is het voorstel?
Tijdens het herzien van het VOBK zijn er de volgende aandachtspunten:
- Als dit nodig is: Verwerking nieuwe inzichten over de stand van de techniek om zo beter aan te sluiten bij de beoordelingskaders van collega-autoriteiten in andere landen;
  - Als dit nodig is: Beter aansluiten bij internationale normen zoals de veiligheidsstandaarden van het Internationaal Atoomenergieagentschap (IAEA).
  - Verder verduidelijken en uitwerken hoe de handreiking risicogericht¹ gebruikt kan worden voor andere installaties, zoals onderzoeksreactoren, Small Modular Reactors (SMR's) en nieuwe soorten reactoren of reactorsystemen.
- b) Hoe houdt het voorstel rekening met:
- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid \(zie antwoord hieronder\)](#);
  - uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
  - brede maatschappelijke impact?
- Niet van toepassing.
- c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?
De ANVS wil de doeltreffendheid en doelmatigheid van de herziening vergroten. Daarom wordt tegelijk met de in 2024 gestarte herziening opgehaald welke ideeën belanghebbenden hebben voor de technisch-inhoudelijke herziening naar de huidige stand van de techniek. En op welke punten betrokken partijen het VOBK zouden willen actualiseren of verduidelijken. Deze reacties kunnen worden meegewogen bij de herziening van het VOBK. Daartoe worden ook gerichte vragen gesteld.

---

¹ De ANVS hanteert een risicogerichte aanpak, ook graduele aanpak genoemd, bij de uitvoering van haar werk. De ANVS kan niet alle risico's gelijkelijk aanpakken en maakt daarom onderbouwde keuzes over waar zij zich op richt en op welke wijze. De ANVS richt zich meer op de instellingen, activiteiten, signalen en ontwikkelingen die meer risicovol worden geacht. Dit gebeurt informatiegestuurd, dus op basis van analyses die inzicht geven in waar belangrijke risico's zich bevinden. Verder zijn de toetsing en beoordeling en voorschriften in het kader van de vergunning strenger bij grotere risico's. Verdere uitleg is te vinden in de IAEA safety glossary.
Ingangsdatum formulier: 1 oktober 2023

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

De ANVS wil het VOBK elke 5 jaar bijwerken. Of vaker, als dat nodig is. De ANVS zet de reacties die via Internetconsultatie.nl binnenkomen in een verslag en deelt dit.